

İstanbul, 28 ARALIK 2015

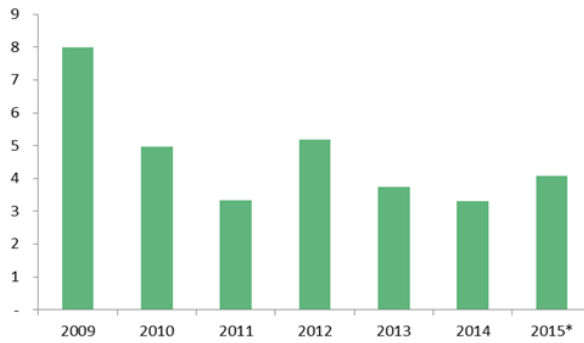
2015 yılında siyasi belirsizlik, güvenlik sorunları ve küresel ekonomik endişeler liranın dolar karşısındaki değerini tüm zamanların en düşük seviyesine itti ve yüksek döviz borcu olan Türk işletmeleri için kötü bir tablo yarattı.

- Türkiye'nin sermaye girişlerine ve ithalat girdilerine olan akut bağımlılığı sebebiyle, şirketler sert dalgalanmalardan ve liradaki güçlü değer kaybından olumsuz etkilendi
- Avronun dolar karşısındaki zayıflığı, üretim giderleri ABD doları ve gelirleri Avro bazında olan şirketlerin kâr marjını daralttı
- Bu gelişmeler özellikle yılın ilk üç çeyreğinde metal (demir ve çelik hariç), inşaat ve kimyasallar gibi sektörlerin görünümü üzerinde baskı oluşturdu.

24 Eylül tarihinde liranın ABD doları karşısındaki değeri 3,07'lik kur ile tüm zamanların en düşük seviyesine indi. Buna sebep olan faktörler devam eden siyasi belirsizlik ile ABD Merkez Bankası'nın faiz oranı artırımı sürecindeki belirsizlikler doğrultusunda yükselen piyasalarda riskten kaçınma eğilimi oldu. Ülkenin üretim sisteminin emtia ve sermaye malları ithalatına ağır bir şekilde bağımlı olması sebebiyle, liranın zayıflaması üretim maliyetlerinde yükselişe yol açtı. Üretim için gereken ithal girdilerin yükselen fiyatları şirketlerin kâr marjlarının daralmasına sebep oldu.

Yükselen üretim maliyetleri ile daralan kâr marjları özellikle yüksek döviz borcu olanlar (finansal olmayan şirketlerin toplam borcunun yüzde 75'ini oluşturuyor) olmak üzere Türk şirketlerinin mali durumunda kötüleşmeye yol açtı. Ödeme performansının bir göstergesi olan karşılıksız çeklerin değeri, 2015 yılının ilk 10 aylık döneminde 2014 yılının aynı dönemine göre yüzde 38 yükselirken, karşılıksız çek hacmi yüzde 13 arttı.

Karşılıksız çek miktarı / Toplam çek miktarı (%)

*Ocak-Ekim 2015

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi, Coface hesaplamaları

Coface MENA Ekonomisti Seltem İYİGÜN bu konuda şunları belirtti: *“Bu, Türk şirketlerinin finansal sağlığının önemli bir göstergesidir. Genellikle, sağlam ekonomik büyüme ve güçlü lira dönemlerinde, şirketler faturalarını kısa bir sürede ödeyebiliyor. Büyüme yavaşladığında ve lira değer kaybettiğinde ise, şirket ödemelerindeki gecikmelerin süresi ve ödenmeyen çek sayısı daha da artıyor.”*

Bölgesel gerilimler ödeme performansını olumsuz etkileyen bir başka faktör oldu. 2015 yılının ilk dokuz aylık döneminde, Türkiye'nin Orta Doğu ve Rusya'ya ihracatı (ihracat ödemelerinin ABD doları olarak yapıldığı bölgeler) bir önceki yıla göre sırasıyla yüzde 9 ve yüzde 40 azaldı. İhracattaki düşüş özellikle plastik, kimyasal, metal (altın hariç) ve giyim sektörlerinde önemli düzeyde gerçekleşti. Ocak-Eylül 2015 döneminde bu sektörlerin ihracatında bir önceki yılın aynı dönemine göre yaşanan düşüş oranları sırasıyla yüzde 8, yüzde 16, yüzde 21 ve yüzde 11 oldu. Bu durum şirketlerin ihracat gelirlerini olumsuz etkiledi.

Coface'ın dikkat çektiği başlıca sektörel riskler aşağıda belirtilmiştir:

Metal sektörü (demir ve çelik hariç): Risk düzeyi: Çok yüksek. Coface bu kategoride temel olarak alüminyum ve bakır üreticilerini değerlendiriyor. Bu sektörler üretim süreçlerinde enerjiyi yoğun olarak kullanıyor. Bu bakımdan, uluslararası enerji fiyatlarındaki düşüşün üretim maliyetlerinin düşürülmesinde önemli bir faktör olması bekleniyordu. Ancak liradaki değer kaybı bu avantajı kısmi olarak dengeledi. Öte yandan, yüksek fiyat dönemlerinde stoklarını oluşturan üreticiler nihai ürünlerin satış fiyatları şu anda daha düşük olduğu için zarar etme riski ile karşı karşıyalar.

Gıda sektörü: Risk düzeyi: Yüksek. Gıda sektörü, Türkiye'nin ihracat hacmi ithalat hacminden daha yüksek olan sektörlerinden birisidir. Büyük gıda şirketleri liradaki keskin değer kaybının mali durumları üzerindeki olumsuz etkilerini sınırlayabilmelerine rağmen, küçük üreticiler ve aracı konumundaki gıda toptan satıcıları için senaryo daha farklıdır. Liranın değer kaybetmesi sebebiyle yükselen finansman maliyetleri ve döviz zararları kâr marjlarını baskılıyor. Bu durum da küçük üreticiler için ödeme güçlüklerine yol açıyor, toptan satıcılar için finansal baskılar yaratıyor ve kırılganlıklarını artırıyor. Uzayan ödeme vadeleri sebebiyle hipermarket tarafında nakit akışı yönetimi ile ilgili bazı sorunlar da yaşanıyor. Gıda üreticilerinin önündeki yeni bir zorluk da Rusya'nın Türkiye aleyhine uyguladığı yaptırımın sonuçları ile baş etmek olacaktır.

Tekstil sektörü: Risk düzeyi: Yüksek. Türkiye'deki başka birçok sektör gibi, tekstil üreticileri de siyasi belirsizliklerden kaynaklı iç gerilimlerden, liradaki önemli değer kaybından ve bölgesel sorunlardan etkilendiler. 2015 yılının ilk dokuz aylık döneminde sektörün cirosu 2014 yılının aynı dönemine sadece yüzde 0,2 arttı. Bu zorluklara ek olarak, Türkiye ile Rusya arasındaki gerilimler sebebiyle yeni risklerin ortaya çıkması da olasıdır. Şimdiye kadar tekstil ürünleri bu yaptırımlara dahil edilmedi. Ancak yaptırımların bu sektörü de etkilemeye başlaması halinde, özellikle alacak teminatı olmaksızın açık hesap sistemiyle çalışanlar olmak üzere Türk tekstil üreticileri için alacak tahsilatı önemli bir sorun haline gelebilir.

B A S I N B Ü L T E N İ

MEDYA İRTİBAT:

İletişim ve Bilgi için :

Leyla Zerger Sidal

T: +90 212 385 9900 leyla.zerger@coface.com

Ticari alacak (kredi) sigortası alanında dünyadaki en yaygın şirket olan Coface Grubu, firmalara hem iç pazar hem de ihracat müşterilerinden doğan alacaklarının ödenmeme (temerrüt) riskine karşı küresel çözümler sunmaktadır. Grup 2014 yılında 4.406 çalışanının desteği ile 1.441 milyon €'luk konsolide ciro açıklamıştır. Doğrudan veya dolaylı olarak 98 ülkede faaliyet gösteren Grup, 200'den fazla ülkedeki 40.000'in üzerinde şirketin ticaretini güvence altına almaktadır. Coface şirketlerin ödeme davranışları hakkındaki bilgi birikimine ve müşteriler ile borçluları en güncel şekilde izleyen 350 risk değerlendirme uzmanının deneyimlerine dayalı olarak her üç ayda bir 160 ülkeye yönelik ülke risk değerlendirmeleri yayınlamaktadır.

Coface, Fransa'da Fransız Hükümeti adına ihracat kamu garantilerini yönetmektedir.

www.coface.com.tr

Coface SA. is listed on Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA